

Koncepcia rozvoja Slovenskej agentúry životného prostredia

júl 2020

Slovenská agentúra životného prostredia (SAŽP) bola zriadená Rozhodnutím ministra životného prostredia Slovenskej republiky zo dňa 17. 05. 1993 ako rozpočtová organizácia Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky (ministerstvo), od 01. 01. 2001 je príspevkovou organizáciou s celoslovenskou pôsobnosťou, zameraná na starostlivosť o životné prostredie, rozvoj environmentalistiky, uplatňovanie nástrojov environmentálnej politiky, zabezpečovanie prístupu k informáciám o životnom prostredí, environmentálnej informatiky, poradenstva, informovanosti, environmentálnej výchovy a vzdelávania, starostlivosti o krajinu, projektového riadenia a výkonu činnosti sprostredkovateľského orgánu pod riadiacim orgánom pre OPŽP asprostredkovateľského orgánuOPKŽP.

Prostredníctvom SAŽP ministerstvo zabezpečuje plnenie odborných úloh odvetví starostlivosti o životné prostredie vymedzených predmetom činnosti v jej zriaďovacej listine, ktorými sú:

- a) manažment environmentálnych rizík, vrátane rizík vyplývajúcich z používania chemických látok a chemických zmesí a environmentálna bezpečnosť,
- b) prevencia závažných priemyselných havárií,
- c) environmentálna zodpovednosť pri prevencii a odstraňovaní environmentálnych škôd,
- d) integrovaná prevencia a kontrola znečisťovania životného prostredia,
- e) environmentálne hodnotenie a označovanie produktov,
- f) environmentálne manažérstvo a audit,
- g) eliminácia environmentálnych záťaží,
- h) odpadové hospodárstvo a využívanie obalov,
- i) nakladanie s odpadom z ťažobného priemyslu,
- j) posudzovanie vplyvov na životné prostredie,
- k) hodnotenie environmentálnej situácie,
- l) podpora implementácie efektívneho využívania zdrojov a zásad zeleného rastu,
- m) environmentálna informatika,
- n) starostlivosť o mestské a vidiecke životné prostredie,
- o) starostlivosť o prírodné zdroje a obnoviteľné zdroje energie,
- p) krajinné plánovanie, integrácia a podpora budovania zelenej infraštruktúry,
- q) environmentálna výchova, vzdelávanie, veda a edičná činnosť k problematike starostlivosti o životné prostredie a podpora rozvoja environmentálnej výchovy, vzdelávania a osvetu na území Slovenskej republiky prostredníctvom Zeleného vzdelávacieho fondu,
- r) koncepčné a koordinačné zabezpečenie a realizácia informačných, propagačných a osvetových aktivít a programov na národnej úrovni,
- s) programovanie a implementácia environmentálnych projektov,

- t) rozvoj nástrojov environmentálnej politiky,
- u) hodnotenie ekosystémových služieb a environmentálne účtovníctvo,
- v) podpora a následná realizácia výskumu a vývoja,
- w) podpora a následná realizácia vedeckého bádania,
- x) podpora vedeckej spolupráce s vysokými školami, univerzitami a výskumnými inštitúciami na národnej a medzinárodnej úrovni,
- y) plnenie úloh sprostredkovateľského orgánu pod riadiacim orgánom v rámci Operačného programu Životné prostredie v súlade so splnomocnením riadiaceho orgánu,
- z) poskytovanie poradenských a informačných služieb,
- aa) plnenie úloh sprostredkovateľského orgánu pre Operačný program Kvalita životného prostredia v súlade so Zmluvou o vykonávaní časti úloh riadiaceho orgánu sprostredkovateľským orgánom,
- bb) zabezpečenie činnosti Národného orgánu pre program nadnárodnej spolupráce Operačný program Stredná Európa v súlade s Dohodou o plnomocenstve,
- cc) zabezpečenie činnosti Národného orgánu pre program nadnárodnej spolupráce Operačný program Juhovýchodná Európa v súlade s Dohodou o plnomocenstve.

Koncepcia rozvoja SAŽP by mala nadväzovať a ďalej rozvíjať nasledovné oblasti :

- vydávanie každoročných správ o stave životného prostredia SR,
- vykonávať analýzu, hodnotenie a využitie dát a priestorových informácií o životnom prostredí pre potreby rezortu,
- pokračovať v rozvoji medzinárodných záväzkov SR, podporovať a rozvíjať medzinárodnú spoluprácu a to najmä s EEA ,
- poskytovanie odborného poradenstva v oblasti environmentalistiky a trvalo udržateľného rozvoja,
- pokračovanie v projekte Ekotopfilm - Envirofilm, Enviromagazínu,
- podnecovať a motivovať rast odborného potenciálu organizácie, plniť iniciatívy EÚ a ciele environmentálnej politiky SR, efektívna spolupráca s odbornou obcou,
- zabezpečenie implementácie Operačného programu Kvalita životného prostredia (PO 1.,2., a časť 3.)
- efektívnosť a hospodárnosť riadenia SAŽP
- aktualizovať a zjednodušiť riadiace procesy a so zverenými zdrojmi a majetkom nakladať efektívne a hospodárne

Koncepcia rozvoja SAŽP na roky 2020 až 2024 by mala byť primárne zameraná do štyroch nasledovných oblastí.

1. Lepšia prezentácia organizácie vo vzťahu k verejnosti a zahraničiu.

Narastajúca potreba spoločnosti na lepšiu tvorbu a ochranu životného prostredia je nevyhnutné pretransformovať do lepšieho postavenia, zviditeľnenia SAŽP a rezortu MŽP SR. Agentúra by mala vyvíjať väčší mediálny tlak za účelom osvety v oblasti tvorby a ochrany životného prostredia. Vnímaním agentúry ako stabilného a seriózneho partnera podieľajúceho sa na poli environmentálnej politiky bude mať nepochybné aj pozitívny vplyv na zlepšenie stavu životného prostredia v SR.

Do vecnej pôsobnosti agentúry spadá aj časť implementácie Operačného programu Kvalita životného prostredia/OPKŽP/, pre ktorý ideový podklad tvorí dokument Orientácia, zásady, priority a hlavné úlohy starostlivosti o životné prostredie. V rámci uvedeného operačného programu, ktorého cieľom je aj zvyšovanie povedomia a informovanosti o stave a možnostiach zlepšovania životného prostredia na základe rôznych dopytovo orientovaných projektov a národných projektov sa organizácia dostala bližšie do povedomia verejnosti. Väčšina projektov implementovaných agentúrou je spojená aj s osvetou a informovanosťou, ktorú prijímatelia šíria k cieľovej skupine prostredníctvom ich realizácie.

V oblasti mediálnej prezentácie vidím značný priestor v OPKŽP, prioritnej osi č.5 technická pomoc, ako aj v rámci aktuálne implementovaných národných projektov a to:

Národný projekt „Zlepšovanie informovanosti a poskytovanie poradenstva v oblasti zlepšovania kvality životného prostredia na Slovensku“.

Národný projekt "Podpora biodiverzity prvkami zelenej infraštruktúry v obciach Slovenska - Zelené obce Slovenska".

Informačný program o nepriaznivých dôsledkoch zmeny klímy a možnostiach proaktívnej adaptácie - Akčný plán na riešenie dôsledkov sucha a nedostatku vody H2ODNOTA JE VODA.

2. Zlepšenie, zefektívnenie medzirezortnej a zahraničnej spolupráce v oblasti environmentálnej politiky

Na zvýšenie záujmu spoločnosti o environmentálnu politiku je nevyhnutná aj medzirezortná spolupráca medzi ústrednými orgánmi štátnej správy, územnej samosprávy, NGO a zahraničnými organizáciami pôsobiacimi na poli tvorby a ochrany životného prostredia. Vo svojom vnímaní koncepcie rozvoja SAŽP vidím ako nevyhnutné, aby táto organizácia vytvárala podmienky na bezproblémový dialóg medzi zainteresovanými subjektmi. Je potrebné vytvoriť podmienky pre zainteresované subjekty, kde by mali priestor predložiť a dokomunikovať danú problematiku s možnými návrhmi na riešenie. Myslím si, že na základe aktívneho zapájania a vzájomných dialógov medzi SAŽP a vyššie uvedenými subjektami sa zlepší medzirezortná spolupráca, predíde sa rôznym nejasnostiam, zvýši sa povedomie a osвета o environmentálnej politike a tak sa priblížime k stanoveným cieľom v ochrane životného prostredia a eliminujeme opatrenia, ktorými by sa

nedosahovali stanovené ciele. Rozvoj environmentálnej politiky musí nadväzovať na zvýšenie povedomia o zelenom (obehovom) hospodárstve a mal by iniciovať diskusiu a podporiť tak prebiehajúce aktivity vedúce k prechodu na zelené, nízkouhlíkové hospodárstvo. Je nevyhnutné pokračovať v implementácii Štátneho programu sanácií environmentálnych záťaží. Taktiež je nevyhnutné klásť dôraz na plnú elektronizáciu komunikácie medzi SAŽP a tretími stranami. Je nevyhnutné zrealizovať dokončenie rekonštrukcie SEV Dropie a všetky rozbehnuté projekty. Pre SAŽP je nevyhnutné zabezpečenie vlastných zdrojov našartovaním podnikateľskej činnosti, a to v oblasti poradenstva pre EMAS.

3. Zlepšenie východísk pre realizáciu environmentálnej výchovy, vzdelávania a osvetu v SAŽP.

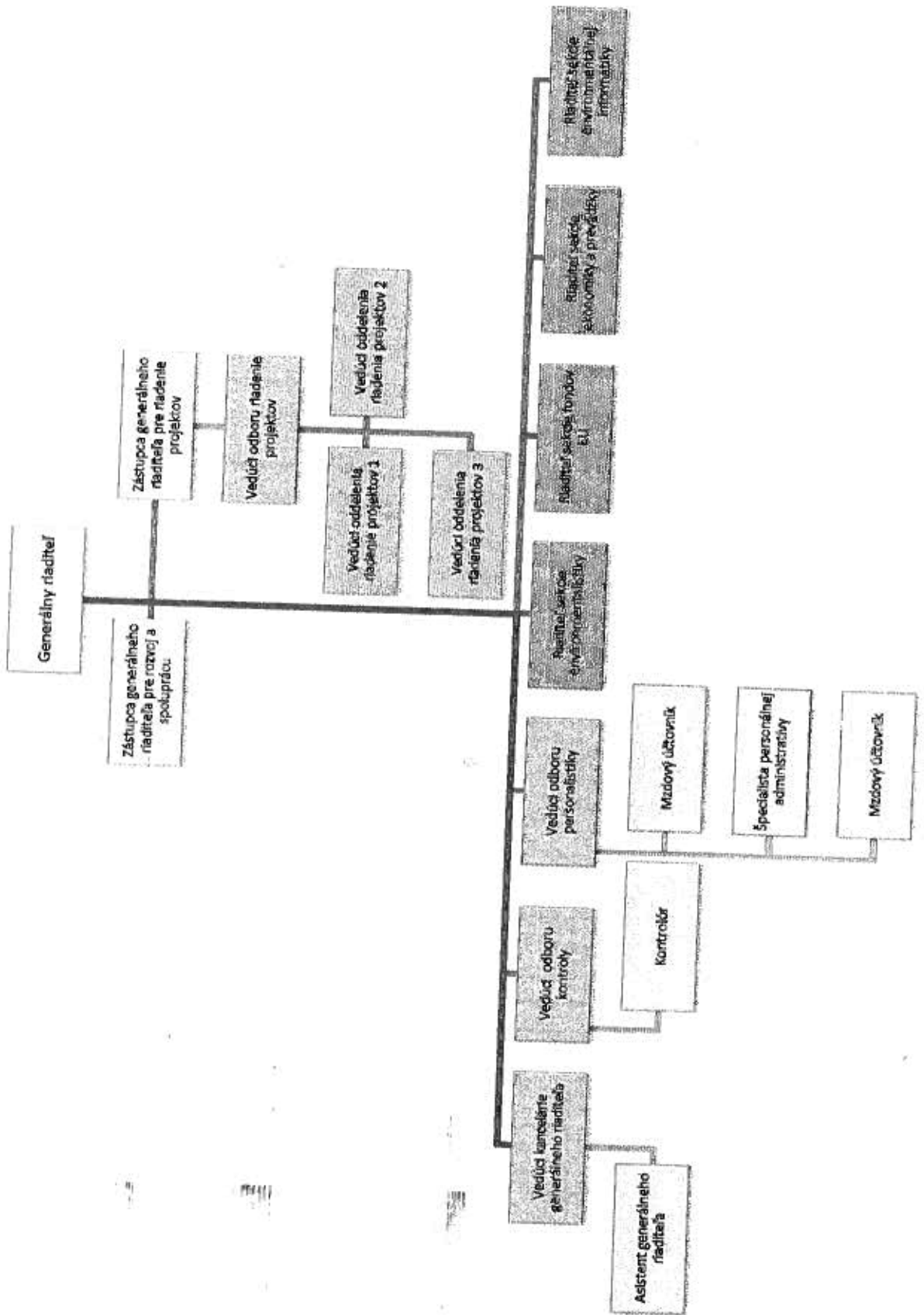
V súčasnosti sa SAŽP venuje environmentálnej výchove žiakov, učiteľov a verejnosti z dôvodu potreby zvyšovania kvality a efektivity poskytovania environmentálnej výchovy. Na základe uvedeného bola vytvorená SAŽP koncepcia environmentálnej výchovy do roku 2030. Zlepšenie východísk pre realizáciu environmentálnej výchovy vidím v environmentálnej výchovetako bola spracovaná v uvedenej koncepcii. SAŽP disponuje dostatočným odborným personálnym aparátom za účelom realizácie efektívnej a odbornej environmentálnej výchovy. Na druhej strane je nevyhnutné podotknúť, že taktiež vidím priestor na zlepšenie pracovných podmienok týchto odborníkov a to nielen vo vzťahu k mzdovému hodnoteniu, ale aj k lepšej podpore ich spolupráce s medzinárodnými organizáciami a odborníkmi. Na základe uvedeného daná oblasť nadväzuje na potrebu lepšej medzirezortnej spolupráce najmä s MŠVVaŠ SR a MZVaEZSR.

4. Zlepšenie procesov vo vzťahu k transparentnosti, nulová tolerancia možnej korupcie, eliminácia rizík možného korupčného prostredia.

Aj napriek dlhodobej snahe a množstvu opatrení, ktoré boli v oblasti zlepšenia transparentnosti na vynakladanie verejných finančných prostriedkov a zníženia miery potencionálnej korupcie, je priestor aby sa v tejto oblasti kvalitatívne urobilo viac. Zamestnanci organizácie si musia byť vedomí toho, že je nulová miera tolerancie akejkoľvek korupcie a netransparentnosti a zároveň každý zamestnanec musí mať istotu, že v prípade zistenia a nahlásenia podozrenia z netransparentnej činnosti to nebude mať žiaden negatívny dopad vo vzťahu k nemu. Keďže SAŽP má aj v kompetencii implementáciu projektov z operačného programu KŽP, v rámci prioritnej osi 1- Udržateľné využívanie prírodných zdrojov prostredníctvom rozvoja environmentálnej infraštruktúry v rámci špecifických cieľov 1.1.1 až 1.4.2., prioritnej osi 2- Adaptácia na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy so zameraním na ochranu pred povodňami v rámci špecifického cieľa 2.1.1 a prioritnej osi 3 - Podpora riadenia rizík, riadenia mimoriadnych udalostí a odolnosti proti mimoriadnym udalostiam ovplyvneným zmenou klímy v rámci špecifických cieľov 3.1.2, je dôležité minimalizovať korupčné prostredie a netransparentné

implementovanie projektov. Výchova žiakov a širokej verejnosti je veľmi dôležitá, ale musia byť aj vytvorené podmienky na ďalšie spracovanie a triedenie odpadu, ktoré sa realizujú vďaka OPKŽP, ktoré sú financované z finančných prostriedkov Európskej Únie. Na základe uvedeného je dôležité minimalizovať priestor pre korupciu počas procesu implementácie a vytvoriť transparentné pracovné prostredie a podmienky pre zamestnancov a prijímateľov. Vďaka transparentným postupom a procesom sa zvýši záujem o čerpanie finančných zdrojov prostredníctvom OPKŽP, čím efektívnejšie môžeme získať dôveru širokej verejnosti a dosiahnuť stanovené ciele v environmentálnom vzdelávaní a osвете. Riadenie ľudských zdrojov a vytvorenie systému spravodlivého odmeňovania na základe objektívne nastavených cieľov, pracovnej disciplíny a pracovného výkonu zamestnancov. Zabezpečenie vzdelávania zamestnancov, motivačné mimoriadne ohodnotenie na základe dosiahnutia stanovených individuálnych cieľov. Zrealizovanie personálneho auditu agentúry.

Príloha č. 2 – Štruktúra časti OPKŽP v pôsobnosti SAŽP

Prioritná os 1: Udržateľné využívanie prírodných zdrojov prostredníctvom rozvoja environmentálnej infraštruktúry

Špecifický cieľ 1.1.1: Zvýšenie miery zhodnocovania odpadov so zameraním na ich prípravu na opätovné použitie a recykláciu a podpora predchádzania vzniku odpadov

Špecifický cieľ 1.2.1: Zlepšenie odvádzania a čistenia komunálnych odpadových vôd v aglomeráciách nad 2 000 EO v zmysle záväzkov SR voči EÚ

Špecifický cieľ 1.2.2: Zvýšenie spoľahlivosti úpravy vody odoberanej z veľkokapacitných zdrojov povrchových vôd v záujme zvýšenia bezpečnosti dodávky pitnej vody verejnými vodovodmi

Špecifický cieľ 1.2.3: Vytvorenie východísk pre stanovenie opatrení smerujúcich k dosiahnutiu dobrého stavu podzemných a povrchových vôd

Špecifický cieľ 1.3.1: Zlepšenie stavu ochrany druhov a biotopov a posilnenie biodiverzity, najmä rámci sústavy Natura 2000

Špecifický cieľ 1.4.1: Zníženie znečisťovania ovzdušia a zlepšenie jeho kvality

Špecifický cieľ 1.4.2: Zabezpečenie sanácie environmentálnych záťaží v mestskom prostredí, ako aj v opustených priemyselných lokalitách (vrátane oblastí, ktoré prechádzajú zmenou)

Prioritná os 2: Adaptácia na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy so zameraním na ochranu pred povodňami

Špecifický cieľ 2.1.1: Zníženie rizika povodní a negatívnych dôsledkov zmeny klímy

Prioritná os 3: Podpora riadenia rizík, riadenia mimoriadnych udalostí a odolnosti proti mimoriadnym udalostiam ovplyvneným zmenou klímy

Špecifický cieľ 3.1.2: Zvýšenie účinnosti preventívnych a adaptačných opatrení na elimináciu environmentálnych rizík (okrem protipovodňových opatrení).